

מילי דמלכא

שיחות ומאמרים שזכינו לשמוע מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

שיחות הכנה לשבועות

ביהמ"ד וויזוניץ ירושלים - ב' לס' במדבר תשפ"א

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה'

עבודת חג השבועות להתחדש שוב בכח שנטוע בנו מסיני

יו"ל ע"י

מכון שפה ברורה

שע"י חסידי קאסוב

שבועות תשפ"ג לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי
שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה,
וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא
לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו
וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים לפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

הד"ר ימוד בגליון דולו

יהיה לזכות רפואתו השלימה והמהירה של
מרן רבינו שרגא פייביש בן מלכה שליט"א
בתוך שאר דולי ישראל

לשמוע דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתנו הק'
יש להתקשר לקו "קול קאסוב"

במס' 972-72-370-1810 או במס' 718-682-2004 ישראל 972-72-370-1810

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

נערך ונסדר ע"י:

שיחות הכנה לשבועות

ביהמ"ד וויזניץ ירושלים - ב' לס' במדבר תשפ"א

קבלת התורה שבכל שנה ושנה מעניק ה' לישראל כלים להשגת התורה לאין שיעור ע"י שמעורר את האלוקות שבקרבתם לדבקה בו

ולא נתנה אלא לנו בני ישראל עם סגולתו. וידוע מה שגילו לנו המאורות הגדולים תלמידי הבעש"ט זי"ע שענין זה של קבלת התורה מתחדש בכל שנה ושנה בפועל ממש, אף שבעיני בשר אין רואים זאת מאמינים אנו שכך נעשה בכל שנה ושנה בימים ההם בזמן הזהא*.

קבלת התורה בכל שנה ושנה עליונים ששו ותחתונים עלזו וכל ברואי מעלה ומטה יראו וחרדו בהאי יומא רבה זמן מתן תורתנו בהגלות מלכינו בתוקף זיו שכינתו על הר סיני בקולות וברקים ונתן לנו התורה הקדושה חמדה גנוזה כלי שעשועיו שחשקוהו שרפי מעלה

א. כך מעיד הרה"ק מבארדיטשוב זי"ע בספרו קדושת לוי (יתרו ד"ה ומשה עלה), והנה אם אדם זוכה שומע בכל חג השבועות את הקול שמכריזין 'אנכי ה' אלקיך'.

וראה עוד מה שכתב בישמח ישראל (לשבועות ט), 'כששמעו הדיבור מפי הקב"ה חזרו לאחוריהם י"ב מיל, היינו כדכתיב (שמות כ, טו) 'וירא העם ויגעו ויעמדו מרחוק', וכו'. ונעשו בטלים ומבוטלים ויצאו מכלי הגוף ממש ולא תפסו שום מקום, ומכוון דברי חז"ל הוא שכמעט נשאר כל ה"ב מיל פנוי כי נשאר נשמות ערומות בלי גופים. וכעין ששמעתי בשם צדיק אחד כשהיה בבית המדרש של הרבי מלובלין זי"ע בעת קריאת עשרת הדברות והביט בעת קריאת עשרת הדברות בבית המדרש ונדמה לו שכל הביהמ"ד היה פנוי ולא נשאר בו איש, היינו ג"כ כדברינו הנ"ל'.

ונחתום בדבריו של הרה"ק מקארלין זי"ע בספרו בית אהרן (שבועות ד"ה בחודש השלישי), 'כתיב (שמות יט, א) 'ביום הזה באו מדבר סיני' כי באמת קבלת התורה הוא בכל זמן, רק במעמד הר סיני היו קולות ולפידים וכל דבר בהתגלות וכעת הכל בהסתר. אמנם אנו מאמינים כי בכל שנה ושנה ביום קבלת התורה נתעוררו

עיקר 'קבלת התורה' התשוקה להשיגה

אך יש לדעת שבחג השבועות זמן מתן תורתנו אין הקב"ה מעניק לנו רק את התורה הקדושה שהם החוקים והמשפטים וכל פרטיהם ודקדוקיהם, אלא עיקר משמעות 'קבלת התורה' היינו שה' מכשיר אותנו להיות בלים ראויים לקבל להבין ולהשכיל את חכמת התורה עומק השנתה ורום מעלות הקדושה והטהרה הננוזים בה, וזאת על ידי שמכנים בלבבינו תשוקה רצון והשתוקקות עזה להפזין ולהמוד להשיג את התורה ולהעלות במדרגינות

הקדושה ועבודת האלוקים הכלולים בתורה עד אין קץ וסוף. כי כלי הקיבול הראוי לקבלת אור והשגת התורה הוא השאיפה והכיסופין העצומים לקנותם ולהידבק בהם, כלשונותיו היוקדים של האור החיים הקדוש בפרשת קבלת התורה בגודל התשוקה והגעגועים שהיה לישראל להגיע לעת דודים לקבל תורה מסיני, כמו מה שכתב בפסוק 'ביום הזה באו מדבר סיני' (שמות יט, א), 'הגיע חשוק ונחשק לחושק וחשוק ושמחו שמים וארץ כי זה הוא תכלית הבריאה ותקנתה'. ועוד רבים שם לשונותיו הבורערים בלבת אש קודש בענין זהב².

כל הבחינות שהיו אז בעת קבלת התורה, וצריכים אנו לראות לייחד הכל להקב"ה ולקבל התורה אשר לזה כתיב 'ביום הזה באו מדבר סיני'.

ב. דבר זה שכלי הקיבול להשגת החכמה והדעת הוא התשוקה והתאוה לזה כבר קבעו חכמי הדורות, וזה לשון רבינו יונה באבות (ד, א), 'בן זומא אומר איזהו חכם הלומד מכל אדם', אמרו חכמי האומות כי היודע כל החכמות אם אינו אוהב החכמה אינו חכם אלא טיפש הוא, אחר שאינו אוהב החכמה כי היא הדעת. אבל האוהב אותה ומתאוה אליה אע"פ שאינו יודע כלום הרי זה נקרא חכם, שעל כל פנים תשיג אל החכמה האמיתית ודעת אלקים תמצא. ועל זה אמר בן זומא 'איזהו חכם הלומד מכל אדם' שכל כך אוהב החכמה ומתאוה אליה ששואל לכל אדם ואף מי שאינו יודע כי אם דבר אחד ילמד ממנו ואז יצליח דרכו ואז ישכיל'.

וכמו שהוא בתורה כן הוא גם בדרכי עבודת ה', ראה דבריו המאירים של החידושי הר"ם (ליקוטי הר"ם במדבר ד"ה אר), 'אך את מטה לוי לא תפקד ואת ראשם לא תשא בתוך בני ישראל', ובמדרש 'ואת ראשם לא תשא בתוך בני ישראל' למה שהלויים שלי הן 'והיו לי הלויים'. שכל מי שהוא מקרב אותי אני מקרבו, הם קרבו עצמן לי שנאמר (שמות לב, כו) 'ויאמר משה מי לה' אלי ויאספו אליו כל בני לוי' הן קרבו אותי ואני מקרבן, 'והיו לי הלויים'. יש אדם אשר שואף לעבוד את בוראו אולם הוא נעלם ממנו, אך כאשר רוצה לעבוד את ה' בכל כוחו אזי נופלת מחיצת קיר הברזל המפסקת והוא כולו לה'.

שיחות הכנה לשבועות

ג

האלוקים^ג. צא ולמד מדור מקבלי התורה שהיו בבחינת עירום ועריה מהשגת התורה וקניניה שהרי עדיין לא ניתנה להם ולא היה להם שום שייכות אליה, ולא עוד אלא שהיו שפלים ונבזים מחמת רוב שנות הגלות והשעבוד תחת יד מצרים הקשה והאכזרית שהשתעבדו בהם בדוחק ולחץ נורא בגשמיות וברוחניות, ולבם

במתן תורה נותן הקב"ה כוחות להתרומם מכל שפלות לא זו אף זו בכלל 'קבלת התורה' שנותן הקב"ה מידי שנה בשנה ביומא דעצרתא לעמו ישראל, הם הכוחות הנפלאים לצאת ולהתרומם מכל מצב של חשכות ואפילה ולהעפיל עד רום המעלה בהשגת חכמת התורה וקניני דרכי עבודת

ג. מגלים לנו רועי החסידות שבחג השבועות דנים את נשמות ישראל ומשפיעים להם כוחות רוחניים לעבודת ה'. ראה מה שכתב בספר דברי שלום להרה"ק מקוידינוב ז"ל^ע (פרשת במדבר), שמעתי על קדוש ה' רבי ברוך ממעזבז אור עולם נכד הבעש"ט שהיה אומר שהוא מתירא משבועות יותר מראש השנה, כי בראש השנה העיקר המשפט והדין על הגשמיות אבל שבועות אמרו ז"ל (ר"ה טו.) 'בעצרת על פירות האילן' ופירש בזה"ק (ח"ב קכא.) על נשמות ישראל'.

ובישמח ישראל (שבועות אות י) כתב, וז"ל ק' כמו דבראש השנה הוא יום הדין על כל באי עולם מי יחיה ומי ימות חלילה בגשמיות **כן בחג הקדוש העצרת הזה הוא יום הדין מכל עניני פרנסת וחיות הנפש, ואת מי להיות לו לעזר ולסעד שיהיה ביכולתו ללמוד בתורת ד' בדעת צלולה ולאסוקי שמעתא אליבא דהילכתא'.**

וביותר משפיע ה' ביום זה כוח התחדשות לפחותים שיוכלו להתחזק ולהתעלות מבירתא עמיקתא לאיגרא רמא, ראה דברים נפלאים שכתב בענין זה בספר אמרי אמת להרה"ק רבי לייב אייגר מלובלין (תרכ"ד ליל ראשון, 'אהבי ה' שנאו רע' (תהלים צז, י). יש לומר שנרמז בזה ענין קדושת החג הזה. שנאמר לנו (שמות יט, ד) 'אשאתכם על כנפי נשרים', ונשר מורה על בחינת הרחמים כידוע. והפסוק 'אשאתכם על כנפי נשרים ואביא אתכם אלי' מורה שגם אם נפש ישראל הוא בעומק הפחיתות חס ושלום, כשיתעורר ברגע אחד לעזב את עניני הפחיתות מתנשא באותו רגע לתכלית העלוי. וזהו 'אהבי ה' שנאו רע' **כשיהיה בנו התעוררות לשנא ולעזב את הרע מיד אנו נקראים 'אהבי ה'.** וזה היה ענין קדושת מתן תורה שהיה גודל רחמנותו יתברך עלינו לקרב את נפשינו מהשפלות והפחיתות שאין למטה הימנה מיד אל שרש הקדושה העליונה המרומז ב'ואביא אתכם אלי', שמילת 'אלי' מורה על המדריגה העליונה שאין למעלה ממנה. וזהו גם כן 'בחדש השלישי לצאת בני ישראל מארץ מצרים ביום הזה בא מדבר סיני', היינו תכף כשיצאו משקיעות הפחיתות מיד 'ביום הזה בא מדבר סיני' שהוא התקרבות לקדושה העליונה'.

מילי דמלכא

הנשברה הנטועה בקרבנו, ובזמן נשגב זה מחיה הקב"ה ומאיר את כוח האלוקי ששתל בנשמתינו שעל ידה אין גבול לאור התורה שנוכל לקבל ואין מעצור למדריגות הקדושה והטהרה שנוכל לעלות בהם מעלה מעלה עד אין סוףד¹.

אחר קבלת התורה צריכים שאיפותיו של האדם להשתנות הרבה למעליותא

ובמעמד קבלת התורה על הר סיני נטע ה' בלבות כל בני ישראל את כל התורה כולו, ותפקיד האדם לגלות זאת גם בזמנינו בעת חג מתן תורתנו, וזה ע"י שהקב"ה מאפשר להאדם להגיע לנקודה הפנימית שבנשמתו באופן של התדבקות רוחא ברוחא כמו שהיה

היה חלל בקרבם מכל שמץ ותשוקה להשגה ולעליה. ע"ד מי שעובר תקופה קשה ל"ע שלבו רצון ושבור ומנוגב מכל לחלוח של שאיפה ותשוקה להתעלות ולהתרומם. ובהגיע החודש השלישי אחר שבני ישראל מרקו וצחצחו גופם ונפשם מכל רפש זוהמת מצרים בימי הספירה, האיר ה' את לבם באור יקרות ונטע בקרבם תשוקה עזה לחפון ולהתאוות לקבל להבין ולהשכיל חכמת התורה ותוקף געגועים להתעלות במעלות העולות בית קל לעבוד את ה' עבודה תמה ולהידבק בזיו שכינתו.

וממילא מובן שאף קבלת התורה החוזרת ונשנית בכל שנה ושנה העיקר שבה הוא רוח החיות והתשוקה שנופח ה' בלבבנו להתרומם מכל המצבים השפלים ורוח

ד. דברים נפלאים בענין זה שקבלת התורה הוא אף לשפלים ביותר כתב מרן ה'חתם סופר' זי"ע, ואלו דבריו המתוקים (בדרשות שבועות תקס"ב), 'משום כן נתנה התורה במעמד הנבחר והנפלא הזה בתחילת צאתינו מעבודת מצרים ולא היינו כדאים לזה, להורות כי אין מעצור ולא יתיאש אדם מחלקו בתורה אפילו אם יהיה בשפל המדריגה מכל מקום כמוהו כמו הגדול שבגדולים. ומשום הכי נוהגים להעמיד אילני סרק בבית הכנסת, כי בשבועות נידונים על פירות האילן כי אילן גימטריא צ"א זיווג הוי"ה אדנ"י ית"ש אשר הפירות של זה הזיווג הם עם ה' אלו ומעשיהם הטובים. ואילני סרק הם בבחינת עמי הארץ ומהם עושים מסעד בית ה', 'ליבעי רחמי אתכליא על עליא' והם מחזיקי תורה, ועתידים אילני סרק שיטענו פירות כמו שילפינן מקרא (יחזקאל לו, ח) 'ואתם הרי ישראל ענפיכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל'. וזהו בעצמו פירוש נוסח ברכת התורה 'אשר בחר בנו מכל העמים', רצה לומר כי מן העמים בחר וברר אותנו כבורר אוכל מתוך פסולת. אמנם אחר אותה הברירה 'נתן לנו את תורתו' לשון נתניה הוא בלי ברירה ובחירה אלא במתנה, אפילו למי שאינו ראוי כפירוש רש"י על 'ויתן אל משה ככלותו'.

שיחות הכנה לשבועות

ה

במעמד הר סיני ירד הקב"ה עד התחתונים להעלותם

לבן ירד הקב"ה בכבודו ובעצמו על
הר סיני ללמד לעמו תורה
ומצוות ולא מסרה לישראל ע"י עבדו
הנאמן משה רבינו כמו ציונים הרבה
שהורה ה' לישראל ע"י משה,
שבמעמד הר סיני השפיל כביכול
הקב"ה עצמו מטה מטה לתחתונים
והבעיר את הניצוץ האלוקי שיש בכל
יהודי אף השפל ביותר, שבכוח זה
יתחדש כנשר נעוריו ורוח נכון
תתחדש בקרבו לשאוף ולחשוך

בקבלת התורה כדכתיב (שיר השירים ה,
ו) 'נפשי יצאה בדברו'ה'. ואם אחר חג
השבועות אין האדם מאמין שמה
שהיה אינו מה שיהיה וכל שאיפותיו
והשגותיו בתורה שהיו בלבו קודם
קבלת התורה נשתנו טובא למעלותא
על ידי קבלת התורה שקיבל כלי
קיבול רחבים הרבה יותר ממה שהיה
לו מקודם וגיולה אצלו כוחות
מחודשים, ומעתה יכול להתעלות
ולחשיג ככפל כפלים לאין שיעור וערך
למה ששיער קודם, אין לו שום חלק
ונחלה בקבלת התורה.

ה. ראה כדברים הללו בשפת אמת (שבועות תרל"ט), 'כתיב (דברים ה, ד) 'פנים בפנים
דיבר ה' עמכם', דאיתא (מנחות נג): 'בוא טוב ויקבל טוב מטוב לטובים' כי
הפנימיות שבכל דבר טוב הוא רק שנתערב טוב ורע ע"י החטא, ובשעת קבלת
התורה שהיה חירות לגמרי נתברר הטוב הגנוז דכתיב (בראשית א, ד) 'וירא אלקים
את האור כי טוב ויבדל' שגנוז לצדיקים. ותורה שנקראת טוב כמו כן פנימיות
בני ישראל הוא טוב והוא תורה שבעל פה, שכתוב 'חיי עולם נטע בתוכינו'. וזה
בעצמו פירוש 'אנכי ה' אלקיך' הוא חלק אלקי ממעל שנגנו בכל איש ישראל.
וכתיב (ירמי' טז, יט), 'ה' עוזי ומעוזי' והתורה נקראת עוז לכן גם תורה שבעל פה
נקרא עוז ונקרא מעוזי, שהשי"ת נתן עוז בעצם נפשות בני ישראל ולבד זה
מוסיף תוקף ועוז לבני ישראל תמיד. וזה פירוש 'עוזי ומעוזי' כלומר שעוז שיש
בי גם כן ממנו. וזה רמז שתי הלחם שמניפין אותן, להראות שגם חלק בני ישראל
בבחינת תורה שבעל פה הוא מאיתו יתברך. וכתיב (שמות כ, טו) 'וכל העם רואים
את הקולות וכו' ההר עשן וירא העם' וכו', וקשה וירא השני מותר. אכן יש לפרש
שראו במאורות הללו שנתגלה להם את עצמותם, כמו שאמרו חז"ל 'פנים בפנים'
וכו' כאספקלריא שכל אחד רואה שם צורה שלו, עיין שם. והוא פירוש 'כמים
הפנים לפנים' וכו' (משלי כז, יט), כמו שמתגלה פנימיות האדם אל התורה כן מתגלה
אליו פנימיות חלקו בתורה. דיש לכל נפש ישראל חלק בתורה לכן נדמה התורה
למים. ולכן יצאה נשמתן על ידי שראו כל אחד ברוח הקודש את עצם נפשו
למעלה. לכן 'וינועו' שנתפעלו מאוד איך הם בעולם השפל וצורתם חקוקה
למעלה. ובני ישראל בקבלת התורה היו כמו נשמה היורדת בעולם הזה דמשביעין
אותה תהי צדיק, כן מושבעין ועומדין מהר סיני. וכמו שבעל כרחה הנשמה יורדת

מילי דמלכא

ה' מחיה בכל רגע את כל הברואים

תא חזי שזהו בחינת אליהו הנביא הנקרא 'מיין נוקביין' דהיינו תשוקה וחשק לעבוד עבודתינו עבודה תמה, וביאור הענין על פי מאמר 'פתח אליהו' המובא בסידורים קודם התפילה ומקורו בהקדמה של תיקוני זוהר. ששם פותח אליהו הנביא בדברים קדושים מאירים כספירים לעורר את רבי שמעון בר יוחאי לגלות את תורתו הבהירה, ובתוך דבריו מעורר אליהו שהקב"ה מכניס כל הזמן באדם חיות חדש שאלמלא זה לא היה האדם מתקיים, וכך הורו לנו חכמינו ז"ל (בראשית רבה יד, ט) 'על כל נשימה ונשימה תהלל קה'. ופוק חזי

להעלות מבירתא עמיקתא לאיגרא רמא בקנין החכמה ובעבודה התמה. ובחינה זו של השראת שכינתו יתברך בתחתונים והעלאת ניצוצות הקדושה שנתפזרו בעולם התחתון ובבני אדם שוכני מטה לשורשם נקרא 'יחוד קודשא בריך הוא ושכנתיהו'. וזאת חובת כל בר ישראל אחר קבלת התורה להידבק בכוח האלוקי שהאיר ה' בקרבו ולקבוע בדעתו שמכאן והילך יכול ללמוד להבין ולהשכיל במדה טובה כפולה ומכופלת ממה שהיה נדמה לו קודם קבלת התורה, ויאיר את חדרי לבו באש קודש הבודהות ומשתוקקת להתעלות במדריגות הקדושה וקרבת אלוקים עד אין שיעור וקץ.

לעולם הזה כן התורה החזירה נשמתם בעל כרחם, כי הם נתדבקו מרוב אהבה כמו שכתוב 'נפשי יצתה בדברו'.

1. כמובא מהבעש"ט (כתר שם טוב אות תא), זווגא דקודשא בריך הוא ושכינתיה, רצה לומר 'קודשא בריך הוא' נקרא אלהות הנעלם מהברואים 'ושכנתיה' הוא אלהות השוכן בתחתונים. וע"ע באריכות ביאור ענין זה בגליון 'מעיינא דמלכא' 'יחוד המלכות עם המידות'.

2. ראה מה שביאר ה'מאור עינים' (פנחס ד"ה במדרש), וז"ל 'כל השתוקקות ישראל עובדי ה' לאביהם שבשמים הוא על ידי בחינת אליהו שהוא המבשר לכל דבר שהוא שלימות, כגון תורה ותפלה שהוא יחוד שלם כנודע במחשבה ודבור שהוא יחוד גמור. ומקודם זה צריך תשוקה גדולה וחשק גדול, וזה הוא על ידי בחינת אליהו המעורר התשוקה מקודם. והסיבה לזה שאליהו הוא המעורר התשוקה, הוא כי נודע כי פנחס שהוא אליהו זכה לנשמות של נדב ואביהוא בני אהרן. ונודע שסיבת מיתתן היה על ידי השתוקקות רב בהתלהבות גדולה בעבודתן להבורא ב"ה, עד שמחמת דביקתן באור בהיר וזך ותשוקה חזקה נפרדו נשמותיהן מגופן ואחר כך זכה פנחס שהוא אליהו אל אלו הנשמות. ולכך תמיד הוא היחוד והתשוקה שעל ידו יהיה היחוד השלם על ידי אליהו, שכל התשוקות של ישראל שהוא בחינת מיין נוקבין על ידי אלו הנשמות'.

שיחות הכנה לשבועות

ז

ושניהם לבדם בשדה' - מה שלמה חדשה אין בה שום דופי, אף תורתו של ירבעם לא היה בה שום דופי. דבר אחר: שלמה חדשה - שחידשו [ירבעם ואחיה השילוני] דברים שלא שמעה אוון מעולם. מאי ושניהם לבדם בשדה', אמר רב יהודה אמר רב: שכל תלמידי חכמים דומין לפנייהם בעשבי השדה. ואיכא דאמר: שכל מעמי תורה מגולין להם בשדה'. אבל גלוי וידוע לכל מה עלה בסופו, שאותו ירבעם העמיד עגלים ומנע מישראל לעלות לרגלים, עד שהכריזו עליו שאין לו חלק לעולם הבא (שם z), ולעולם כל קלקול נקרא על שמו (שם קב), וגיהנום כלה ונשמתו אינה כלה (ר"ה יז). וכל כוחו להמשיך ישראל אחריו היה מגודל השגתו התורה ועוצם קדושתו^ח, ולכאוי יש להבין, שאחר שהקב"ה בכבודו ובעצמו נגלה אליו ואמר לו 'חזור בך, ואני ואתה ובן ישי נטייל בגן עדן' וירבעם ענה שאם דוד עומד בראש הוא אינו רוצה (סנהדרין שם), מדוע לא נטל הקב"ה את נשמתו ממנו, ואז לא היה היכולת בידי ירבעם להוסיף להחטיא את ישראל עוד. אלא הוא אשר אמרנו, שה' לא עושה כזה ועל אף קלקלתו הרבה המשיך ה' להחיותו בכל רגע ורגע אף בעידן שחטא והחטיא את כל ישראל, כי הקב"ה

שאם האדם חלילה פוסק מנשימתו כמה דקות מוחו נפסד ואף אם יחיו אותו ולבו ישוב לפעום, חיו אינם חיים כיון שמוחו כלה. וזהו מה שאמר הכתוב (נחמיה ט, ו) 'ואתה מחיה את כולם' שהקב"ה נופח בכל רגע ורגע חיות חדשה בבני נשא, וזהו סוד קיומם וחיותם. וזה עביד קודשא בריך הוא בכל הברואים אף השפלים ביותר, שמעניק להם חיות בכל שעתא ובכל רגעא. וכדברי הבעל שם טוב הקדוש שאפילו הרשע בשעה שעובר עבירה מקבל חיות מהבורא יתברך, שאמלא כן היה מוטל דומם. ומדוע עושה זאת הקב"ה הרי הוא יכול להימנע רגעא חדא מלהשפיע עליו חיות וממילא יהיה גל של עצמות ולא יחטא. אלא שהקב"ה אינו מתייאש מן האדם ומחיייהו על אף שהוא מורד בו, כיון שהוא מצפה עד יום מותו שישוב אליו וישפר מעשיו.

וכך גילו לנו חז"ל (סנהדרין קב.) נסתרות מכבשונו של עולם שירעבם בן נבט שהיה מזרעו של יוסף וקדוש בקדושת יוסף והיה האיש גדול מאד בתורה, ומוכיחו של שלמה המלך, כמו שדרשו חז"ל (סנהדרין קב.) מקרא שכתוב (מלכים א' יא כט), 'ויהי בעת ההיא וירבעם יצא מירושלים וימצא אותו אחיה השילוני הנביא בדרך והוא מתכסה בשלמה חדשה

ח. וכבר הארכנו בשיעורינו [הקדמה ללימוד ספרי חסידות] בשיעור ג' במידת המלכות הסיבה שגרם לירבעם שיפול בפך הזה.

מילי דמלכא

אצלו בחינה של 'נפשי יצאה בדברו' איתדבקות רוחא ברוחא, ואש להטה סביבותיו וירדו שוכני מרום לשמוע את חידושיו, ובכך המשיך השכינה הקדושה למטה. ובספר הזוהר הקדוש רואים זאת במוחש שתמיד כשרבי שמעון מדבר בענין תורה או שכינה הוא מתלהב ברשפי אש קודש ומדבר דיבורים נפלאים ונוראים בגודל קדושתם ומעלתם. וברוב חילו השפיע רבי שמעון על כל ישראל ועורר את פנימיותם החלק אלוקי שבקרבתם לשאוף להידבק במקור מחצבתם בקודשא בריך הוא ושכנתיה. לכך רואים אנו את גודל המשיכה והדביקות שיש בקרב כל ישראל להאי תנא אלוקי רבי שמעון, כיון דאף דאיהו לא חזי מזליה חזי שרבי שמעון מצית ומדליק את נקודת לבם להשתוקק אל ה' ולכסוף להתקרב אליו. ובה מכוון ביותר דברי רבי שמעון שחלק על חבריו ואמר 'חס ושלום שתשתכח תורה מישראל' (שבת קלח:), כיון שידע שבכוחו להבעיר נשמות ישראל בכל הדורות לה' ולתורתו. ובמסירות נפשו לה' שלא לזוז מאומה מלימוד התורה וקיום המצוות למרות גזירת מלכות הרשעה, המשיך רבי שמעון עצות דקדושה לישראל בכל הדורות שלא תמוש התורה מפייהם ומפי זרעם לעולם למרות כל הגזירות והשמדות רח"ל.

ותורתו של רבי שמעון הוא תורת אור שבעת הימים מרן

מצפה לכל בן ישראל באיזה מצב שהוא שיחזור בתשובה וישוב אל חיק אביו שבשמים.

אם הקב"ה מאמין בך על אף מצבך השפל וודאי שצריך אתה להאמין בעצמך

ואתה בן אדם אם הקב"ה אבינו אב הרחמן אינו מתייash ממך על אף מצבך השפל והירוד, ועל אף שכבר החיה אותך זימנין טובא ואתה כופר בטובתו הוא ממשיך להחיותך כל רגע כי הוא מאמין בניצוץ הקדוש שבך שיכול אתה להבעירו בין רגע ולהעלות עד רום שמים. מדוע אתה מיואש ורוחך שבורה, נטול את החיות שהקב"ה מעניק לך הכולל חיות גשמי וחיות רוחני של השגות עצומות בתורה ומדריגות נעלות בקדושה ותאמין בעצמך, ולך בכוח זה ותתרום ממצבך השפל ברגעא חדא ותיסק עד רישא בתורה בעבודה וביראה עד בלי די.

עבודת רבי שמעון המשכת השכינה הקדושה למטה

זוהו בחינת 'מיין נוקבין' שאליהו עורר געגועים אצל רבי שמעון בן יוחאי שימשוך את השכינה הקדושה למטה, שרבי שמעון הוא ידיד ה' שכל ימי חייו טיהר את עצמו בסילודין ודבק בעוז ובתעצומות בקוב"ה, ובפרט בשלש עשרה שנה בשבתו במערה ולמד תורה לשמה במסירות נפש. וכשלמד תורה היתה

שיחות הכנה לשבועות

ט

מתבטלים התאוות והיצרים הרעים. אלא על ידי אור המצוה המבערת לבות ישראל לאביהם שבשמים והקשר בל ינתק בין מרא לעלמא לכנסת ישראל המרומז במצוות תפילין (כפי שכבר הארכנו בענין זה פעמים רבות) נפשות ישראל מואסים ובוועטים בתאוות הרעות ומרגישים בנפשם שהם כולם חושך ואפילה.

חג השבועות הוא 'יום הדביקות' בין ישראל לאביהם שבשמים

אחר הדברים האלה נשכיל ונבין את ענין חג השבועות שלא נצטוונו בה בשום מצוה מיוחדת כמו אכילת מצה שבחג הפסח או ישיבת סוכה שבחג הסוכות, שחג השבועות הוא 'יום הדביקות' שבו מעורר הקב"ה את האלקות שבקרבינו ומלהיב את רוחינו ונשמותינו בתשוקה וגעגועים עזים להידבק בו ובתורתו הקדושה, ולפתוח את לבנו לקבל את שפע מעיינות החכמה ואוצרות הקדושה עוד ועוד לאין שיעור וערך. והזמן גרמא ביום קדוש זה לכל איש ישראל יהיה מצבו איך שיהיה שלא לאבר את מה שנותנים לו אלא להמות אזנו לשמוע את דבר ה' הקורא אליו ביום הקדוש הזה לדבקה בו ובתורתו הקדושה בכל גופו ורוחו ונפשו ולהבעיר את לבו לשאוף לקלוט את השגות התורה ומעלות הקדושה הנשפעים בה במדה גדושה ועצומה.

הבעש"ט ותורת אור העולם מרן אדונינו הגר"א זי"ע, שכל תורתם ושיחתם נוסבת סביב הענין של הכנסת הניצוץ האלקי בכל המעשים ובכל המקומות, והעלאת כל המעשים הגשמיים לצורך גבוה לשם יחוד קודשא בריך ושכנתיה.

כשיהודי זוכר את החלק האלוקי שבקרבו יש לו כוח להתגבר על הנסיונות

ענין זה הוא רעה חולה ברונינו שלא מדברים ומעוררים בפרט את בני הנעורים על הנקודה הזאת של הקשר האיתן שיש לכל יהודי לאביו שבשמים, והנקודה האלוקית שיש בקרב כל איש ישראל הקשורה ודבוקה תמיד בשורשה ויוצרה. שדבר זה הוא סיוע שיש בו ממש להתגבר על כל הנסיונות והתאוות הרעות. אף שישנם תאוות ונסיונות קשים והרשעה לא עברה מן הארץ, אך כאשר מעוררים ומבעירים באיש הישראלי את הניצוץ האלוקי ונפשו נכספת ונמשכת לקל חי טועם ורואה כי טוב ה' וכל הפצי עולם ומלואה לא ישוו לתענוג העצום של קרבת אלוקים אוי ממילא כל התאוות והנסיונות בטלים ומבוטלים כעפרא דארעא. וזה מה שאומרים בה'יהי רצון' שלפני הנחת תפילין 'ומשפע מצות תפילין יתמשך עלי וכו' שלא יפתנו ולא יתגרה בני יצר הרע', אין זה סגולה כחוק בלי טעם שעל ידי קיום מצות תפילין

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה'

עבודת חג השבועות להתחדש שוב בכח שנטוע בנו מסיני

ענין הספירה להבאת 'מנחה חדשה לה' ענין גדול יש בה.

עוד זאת נשים על לב, כי בכל הלך הפרשיות המגוללים את מעמד קבלת התורה וביותר תוקף בסדרות המורים על מועדי ה' באמור ובפינחס, לא נזכר מאומה על שקיבלנו התורה בחג השבועות ושלפיכך עשהו הכתוב יום טוב, ואדרבה בפירוש אמרו (ר"ה 1:1) 'עצרת פעמים ה' פעמים ו' פעמים ז' שאין קביעות החג תלוי ביום נתינת התורה, אלא חל תמיד ביום החמישים מראשית הספירה ללא קשר לזמן בחודש שנופל בו, ושמתו הוא מחמת הקרבת המנחה חדשה^ט. וננסה לכאר

קביעת היום למקרא קודש, משום שמקריבים בו מנחה חדשה לה'

בפסוק (ויקרא כג טו-טז) 'וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה, עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום והקרבתם מנחה חדשה לה'. והפסוק כמו קורא לנו ואומר דרשונו וחיו, מה טעם יש למנות שבעה שבועות תמימות יום אחר יום ולהביא בסוף 'מנחה' מתנובת השדה של השנה החדשה, וכי מה בין ספירת הימים להקרכת מנחה חדשה שעשאם הכתוב אחד, ובוודאי אם תלה הכתוב את

ט. לא נמנע עצמינו מלהרחיב היריעה, כי רבותינו הראשונים כבר נגעו בסוגיא זו, על מה ולמה נקבע יום זה לחג ומועד, והילוכינו בשאלתנו קאי לשיטת בעל העקידה והאברבנאל הנוקטים שאין מקרא יוצא מידי פשוטו ושמתת החג הוא על הבאת המנחה חדשה ולא על נתינת התורה שהיא אינה מיוחדת לזמן מסוים וחייבים להגות בה בכל עת, וכלשון בעל העקידה (שער סז): 'לפי שזיכרון התורה וקבלתה אינו לזמן מיוחד כשאר ענייני המועדים, רק מצוותה בכל יום ובכל עת ובכל שעה, דכתיב (יהושע א ח) 'לא ימוש ספר התורה הזה מפין והגית בו יומם ולילה', ובכל יום יום אנו מצווים שיהיו חדשים וחביבים בעינינו כיום שניתנו בו'.

ובאברבנאל כתב (ויקרא פרק כג): 'ונהג לא נתנה התורה טעם לחג הזה שיהיה זכר למתן תורה, לפי שלא הוקבע החג לזכרון מתן תורתנו, כי התורה האלוהית אשר

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה' יא

ידועים דברי חז"ל (שבת פח:) שבעת שנגלה השי"ת בסיני, יצאה נפשם של ישראל, ועל זה כתיב בשיר השירים (ה ו) 'נפשי יצאה בדברו', וכך היה בכל דיבור ודיבור, שפרחה נשמתם וחזרו לאחוריהם י"ב מיל, עד שהוצרך השי"ת להביא מלאכים שיביאו אותם שוב אליו לשמוע את הדברה שלאחריה'. ועלינו להתבונן במאמר זה: א. מדוע נעשה כדבר הזה

מה ראתה תורה להניח כובד המשקל של חביבות יום זה בהקרבת הביכורים ושני הלחם, יתיר ממה שקבלנו אז חמדה גנוזה מתחת כסא הכבוד.

שאלות וביירוים בסוגיא דמתן תורה

ולמהשנת הענין עלינו להקדים עוד כמה ביירוים נצרכים.

היתה בידינו והנבואה אשר היא בידינו עדים לעצמם, ואין צורך לקדש יום לזכור אותה. אבל היה טעם חג השבועות להיותו התחלת קציר חיטים וכו'. ואין ספק שביום חג השבועות ניתנה התורה, אבל לא נצטווה חג על זכירתה'.

כך כותב גם ה'כלי יקר' בפירושו (ויקרא כג טז): 'ומה שלא נזכר בתורה בפרוש כי יום זה מתן תורה, וכן לא נזכר בתורה בפרוש כי ראש השנה הוא יום דין, וטעם שניהם אחד הוא כמו שכתבתי בחיבורי עוללות אפרים, שעל מתן תורה לא רצה ה' להגביל יום ידוע לפי שצריך האדם שיהיה דומה לו בכל יום ויום מכל ימות השנה כאילו באותו יום קיבלה מהר סיני, כי באמת אמרו חז"ל (עירובין נד:) שהתורה נמשלה לדד זה שכל זמן שהתינוק ממשמש בה הוא מוצא בה טעם חדש כך התורה כל ההוגה בה מוצא בכל יום טעם חדש, על כן דין הוא שיהיה דומה אליו בכל יום כאילו היום קיבלה מהר סיני ואם כן כל יום הוא מתן תורה אצל ההוגים בה על כן אין ראוי להגביל יום ידוע לנתינתה, ועל כן אמרו חז"ל (ספרי פרשת ואתחנן ו ו) שיהיו דברי תורה חדשים עליך ולא כדבר הישן שלבו של אדם קץ בו שהרי באמת אתה מוצא בה דבר חידוש בכל יום ויום, ועל כן אין יום נתינתה מבואר בתורה יותר ממה שגרמז בהבאת מנחה חדשה להורות שהתורה מנחה חדשה בכל יום ויום'. וכן הוא דעת הריב"ש (שר"ת סי' צו) וה'חק יעקב' (סי' תצד ס"ק א). ועיין מהרש"א (חינושי אגדות ע"ג ג. ד"ה ביום השישי).

מאיך הרמב"ן (ויקרא כג יז) והחינוך (מצוה שו) מציינים בביור, שעיקרו של יום נתקן לזכר מתן תורה, וכן נראה משמעות דברי הטורי אבן (מגילה לא) שפירש שלכן קוראים בתורה פרשת 'בחודש השלישי' גם אם חל להיות בה' או בז' סיון (ר"ה ו:), מפני שזהו מהותו של יום. ועיין עוד ריטב"א (שבת פז: ד"ה א"ל), צל"ח (פסחים סח: ד"ה הכל מודין), שו"ע הרב (סי' תצד ס"א), וב'ש"ת עונג יום טוב' (סי' מב ד"ה ונראה משום).

מה מתקו דברי הגה"ק רבי יוסף חיים מבבל זי"ע בספרו 'בניהו' בגמרא שם, המפרש מדוע עשה ככה, שיהיו מלאכים באים ומדדים אותם, ולא נתן בהם

הדברות חקקו אלוקות בלבנות בני ישראל

ענין זה ידרש יפה, על פי שאלה ידועה (ראה קהלת יצחק פרשת נשא בשם רבי בצלאל הדיין דוילנא זצ"ל ועוד רבים), דלכאורה תמוה מדוע עושים זיכרון ושמחה על קבלת הלוחות הראשונות, והרי לדאבון נפש לא נשתמרו הלוחות הללו בידנו שנשתברו אחר החטא (שמות לב יט), ולמה לא נפזז ונשמח בשמחת התורה ביום הכיפורים שקיבלנו אז את הלוחות השניות הקיימות איתנו עד היום הזה, מאשר לשמוח בחג שהאותיות של הלוחות שלו פרחו באוויר (שמו"ר מו א) ^כ. רק דהנה הגם שהראשונות נהפכו לשברי לוחות ונשאר לנו רק את השניות, אבל מכל מקום לא היה מהלך זה

להמית צדיק – את ישראל ביוםם הגדול, והרי החיים והמוות הם בידו של הקב"ה, ויכול היה להחזיק את נשמתם בקרבם עד אחר שמיעת הדברות מרישא ועד גמירא (ראה בן יהודע שם ד"ה הוריד מה שכתב בזה). ב. שנינו (שם פו:) שאף שנחלקו רבנן ורבי יוסי בכמה בסיון ניתנה התורה לישראל, מכל מקום 'כולי עלמא מודי דבשבת ניתנה תורה לישראל'. ויש לדעת, מדוע ניתנה תורה דווקא בשבת קודש. ותגדל השאלה אליבא דרבי יוסי, דחזינן שהיה צריך להיות שתינתן התורה ביום ו' ומשה הוסיף מדליה יום אחד על מנת שיקבלו את התורה בשבת, וכל האי למה (ראה פני יהושע שם ד"ה אמר, וביתר בספרי חסידות שהאריכו עד מאד בזה).

כח שישובו מעצמם אל המקום שהיו שם. שרצה להודיע בזה למלאכים כמה גדולה מעלת ישראל ממעלתם שנקראים בנים למקום, ולא כמו שסברו המלאכים שחשובים הם מבני האדם שהרי רק להם נגלו הנסתרות ואמרו (תהלים ח ה) 'מה אנוש כי תזכרנו'. והמשיל זאת למלך שהיה לו בן יחיד. והיה למלך גם משנה אשר היה מצוי לפניו ומגלה לו סתריו, ואם הזדמן להם למלך ולמשנה איזה דבר בדברי סתר בהיות הבן אצל אביו, היה אומר המלך לבנו לצאת מחדר המלך. והיה המשנה למלך חושב בלבו שהוא חביב וגדול בעיני המלך יותר מבנו מחמת כן.

יום אחד בהיות המשלך ומשנהו ביער יחד עם בן המלך, נחלש הבן עד שלא היה יכול לשוב ולעלות על סוסו, צוה המלך למשנה להפיל עצמו לפני בנו ולעמוד על ידיו ורגליו כדי שיעלה על גביו אל הסוס, ובזה הבין שמה שהמלך מוציא את בנו כאשר הוא מגלה לו את סתריו אין זה משום שהוא חשוב בעיניו יותר מבנו, אלא משום 'כבוד מלכים הסתר דבר', אבל הבן גדול ואהוב בעיני המלך יותר מן המשנה אלף פעמים.

יא. וראה שם בקהלת יצחק שביאר שלכן עושים שמחת תורה דווקא על קבלת לוחות ראשונות ולא על לוחות שניות, לרמז שיש מעלה גם לשברי לוחות ויש

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה' י

השניות, ואילולי שעברו את מעמד קבלת הלוחות הראשונות, לא היה ביכולת לקבל את הלוחות האחרונות.²

כי במעמד קבלת התורה לא קיבלנו רק חוקים ומשפטים אשר יעשה אותם האדם, אלא בעיקר הזדככות הנפש וקשר של קיימא אל ה', שבעת ההיא נעקר יצר הרע מלבם (שיהש"ר א טו) ופסקה זוהמתן (שבת קמז), שבכח דיבורו של הקב"ה נחקק בקרבם כי 'אנכי הוי"ה אלהיך' ואין עוד דבר זולתו.³ ונעשו בריאה חדשה ממש, שעד אז היו נמשכים אחר גופם ותאוותם, ומאז ששמעו קול אלהים מדבר מתוך האש נחקק הדבר בלבם

כשגגה היוצאת מכח זה שבני ישראל חטאו והוצרכו להביא לוחות אחרים, אלא היה זה מן ההכרח וכמו שאמרו ז"ל (עבודה זרה, ד:): **שלא היו ישראל ראוין לאותו מעשה, וברש"י שם בד"ה 'לא עשו ישראל את העגל' כתב 'כלומר, גבורים ושלימים ביצרם היו, ולא היה ראוי להתגבר יצרם עליהן, אלא גזירת מלך היתה לשלוט בהם, וכו', ומה שיש לבאר בזה הוא שהוצרכו מתחילה לקבל את התורה תחילה בקולי קולות (שמור"ר שם) ביחושך ענן וערפל וקול שופר הולך וחזק' אף שלא יתקיימו בידם, כדי שיוכלו לקבל אחר כך את הלוחות**

לנהוג בהם כבוד (ברכות ח:). ובזה פירש מה שאמר רב יוסף (פסחים טו:): 'אי לא האי יומא כמה יוסף איכא בשוקא', שלפי שהיה סגי נהור ושכח תלמודו (נדרים מא.) היה שמח שמחה יתירה שנקבע זמן מתן תורה ל'האי יומא' ולא ביום הכיפורים, שממנו למדו שגם לשברי לוחות יש חשיבות.

יב. זה לשון ה'שפת אמת' (פרשת כי תשא שנת תרל"ט): 'ברש"י (שמות לד ג ד"ה ואיש) אין לך יפה מן הצניעות. וקשה למה לא נתן גם הראשונות בצינעא. אבל בוודאי שניהם צריכין, שבוודאי בראשונות היו בני ישראל בחינת צדיקים גמורים והיו מוכנים להטות כל הברואים אליו יתברך, ולפרסם כבוד מלכותו יתברך בעולם בפרהסיא. כאשר כך היה רצון אבינו אברהם בתחילה. אכן כאשר עמלק הרשע ימ"ש הטיל שאור בעיסה ועיכב הטובה מכל האומות אשר נדחו על ידו. כמו שכתוב (במדבר כד כ) 'ראשית גוים עמלק' וכו', ונפלו גם בני ישראל מהתלהבות הראשון עד שגרם שבאו אחר כך לכלל חטא העגל, לכן היה אחר כך העצה בבחינת הצניעות. ומכל מקום גם זה אמת, כי לולי התלהבות הקודם בפירסום, לא היה אחר כך יכולת לילך בדרך צניעות. רק על ידי שכבר הקדימו בקולי קולות נתקיים אחר כך הצניעות. וזה לימוד לדורות כי בתחילה צריך להיות בהתלהבות עצום. ואם כי לא יהיה נשאר זאת ההתלהבות דבר של קיימא, עם כל זאת הוא העצה גם לימי הירידה אחר כך.'

יג. כפי שהגיד הרה"ק מקאצק זי"ע (אמת ואמונה אות תפו) לפרש הכתוב דמתן תורה (דברים ד ט) 'וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלהים בשמים ממעל

מילי דמלכא

כתב שעל גבי לוח עץ, אבל בלתי אפשרי להעביר כתב שחקוק בדפוס, כמו כן הוא בדידן בענין לוחות ראשונות, שאף שהאותיות היו פורחין באוויר, אבל השברי לוחות, נשאר לנצח והם מונחות בארון (ברכות ח:) עדות לישראל שחקיקתם נשארה לתמידיות עולם".

ובחינה זו של 'רשומים בשמך' - שהשי"ת חקק בקרבנו את דבריו, מתעוררת בכל שנה ושנה מחדש, שאחר יציאתנו ממצרים - ממיצרי הגוף והנפש בליל פסח בכל דור ודור, נצטוונו למנות מ"ט ימים שבהם מזדככים יותר ויותר, עד הגיענו אל היום החמישים, שמתחדש מתן תורה מחדש כמאז^{טו}, ומקבלים חקיקה חדשה של 'אנכי הוי"ה

שלכל אחד יש חלק באלהי ישראל שאינו בטל לעולם, וגם אם יחטאו ויפלו אחר כך, יכול לשוב אל ירושת אבותיו אחרית כראשית בכח הרשימה של מצוה שאינה נמחקת. ולכך התכוונו באומרם (שיהש"ר א ב) 'הדיבור עצמו היה נחקק מאליו, וכשהוא נחקק הולך קולו מסוף העולם ועד סופו', שהדברות עצמם נחקקו בלבות ישראל, ואינם יכולים לצאת מהם. וכן אמרו (שם טו) שבדיבור 'אנכי' נתקע תלמוד תורה בלבם, ובדיבור 'לא יהיה' נעקף יצר הרע מלבם. והכל עולה למקום אחד, שדיבורו של הקב"ה תקע במהותם שלא יוכלו להיפרד ממנו לעולמי עד.

משלו משל למה הדבר דומה, שכשם שבגשמי ניתן למחוק

ועל הארץ מתחת אין עוד', ש'אין עוד' פירושו, שאין עוד שום ידיעה זולת זה וכל אשר בשמים ובארץ הכל הוא אלוקות.

יד. עיין מה שכתב ה'שפת אמת' (לראש השנה שנת תרנ"ז): 'דכתיב (הושע יד ב) 'שובה ישראל עד ה' אלהיך', פירושו, עד שיתקיים מאמר 'אנכי ה' אלהיך' (שמות כ ב), כי זה המאמר 'אנכי' נחקק בכל איש ישראל כמו שכתוב (ירמיה ג יד) 'אנכי בעלתי בכם'.

טו. לא נמנע עצמינו מלהביא כמה לשונות מספרי הקודש על כך אור דמתן תורה החוזר וניאור בכל שנה ושנה. זה לשון הרמח"ל בספרו 'דרך ה'" (חלק ד פרק ז): 'שכל תיקון שנתקן ואור גדול שהאיר בזמן מהזמנים, בשוב תקופת הזמן ההוא, יאיר אור מעין האור הראשון, ותחודש תולדת התיקון ההוא במי שקבלו וכו', ועל דרך זה חג השבועות למתן תורה'.

ב'מאור עינים' האיר (פרשת מקץ וראה גם פרשת יתרו): 'כי ידוע כל המצוות זמניות בבוא הזמן של מצוה נתעורר הדבר שהיה בעת הראשון'.

ובמקום אחר (פרשת צו): 'והנה זהו כלל גדול שבכל זמן מהזמנים נעשה תמיד כשבא הזמן ההוא בכל שנה נעשה כמו שהיה בפעם ראשון, ולכן אנו מברכין

תחלואי הנפש וטומאת התיעוב יתלבלבו ויחשיך אורם. ואמרו ז"ל (שיהש"ר ה יד) כי הלוחות של סנפרינון היו. לזה אמר 'וספרתם לכם', פירוש, כאמצעות מנין זה, אתם מאירים כסנפרינון את עצמיכם'. שכשם שהלוחות מאירים ומבהיקים כסנפרינון, כך נפשות ישראל קבלו במתן תורה אור עדי עדיים שנחקק בעצמותם, וזאת מזרזינו הכתוב, שמצוה עלינו להזדכך יום יום כספיר ויהלום בימי הספירה, עד שנזכה

אלהיך', וזה שמחתנו בחג השבועות, על שקיבלנו מתנה טובה שנפשות ישראל השתנו במהותם מחמת דבר ה', והחקיקה בלב מאותו מעמד עודנה עמנו, ולא שמחה על עצם קבלת ספר חוקים. וכך לומד האור החיים הקדוש את לשון הכתוב במצות ספירת העומר 'וספרתם לכם וכו' שבע שבתות תמימות תהיינה' (ויקרא כג טז): 'ובררך רָמֹז רָמֹז באומרו 'וספרתם', על דרך אומרים ז"ל ט"ו כי נשמות עם בני ישראל הם בבחינת הלוחות, ובאמצעות

שהגיענו לזמן הזה. וזה בניסן נגאלו ויצאו מקטנות לגדלות, ובניסן עתידין ליגאל דהיינו בכל שנה ושנה כשבא אותו הזמן יכול לצאת מקטנות לגדלות כמו בפעם הראשון'.

אחריו יבואו דברי ה'קדושת לוי' המביא בדרושים לחג השבועות: 'בכל שנה בעת שאנחנו בני ישראל מקיימים מצות הבורא ברוך הוא, היינו מצות השבתת חמץ ואכילת מצה בפסח ושאר מצוות התלויות בה, אזי נתעורר עלינו בחסדו הגדול הארה גדולה, כמו שהיה לאבותינו בשעת יציאת מצרים הארה גדולה מאוד בשכר המצוות שקיימו, כמו כן גם אנחנו מבני בניהם כשאנחנו מקיימים המצוות אזי אנחנו מקבלים גם כן הארה שהיה לאבות בפסח, ולכן אנו אומרים בפסח 'זמן חירותנו', ובשבועות 'זמן מתן תורתנו', כי מתעורר עלינו כך זמן חירות וזמן מתן תורה כפי מעשינו הטובים וקיום מצותיו'.

זה לשון המגיד הקדוש מקאזניץ זי"ע בספרו 'עבודת ישראל' (לחג השבועות): 'כי באמת בכל שנה ושנה כל ימי עולם נתגלה הדבר ההוא שהיה בימים ההם, כגון בימי פסח שיצאו ממצרים גם בכל שנה יש נפשות מישראל שיוצאים ממצרים. וגם בחודש הזה כיון שקרבו לפני הר סיני, נתגלה גם כן שיוכלו לקרב את עצמם להקב"ה ולקבל התורה ולקרב עצמן לפני הר סיני' וכו'.

טז. ראה ב'של"ה הקדוש' (מסכת פסחים פרק נר מצוה אות צד): 'בפרק האורג (שבת קה:), תניא רבי שמעון בן אלעזר אומר, העומד על המת בשעת יציאת נשמה חייב לקרוע. הא למה זה דומה, לספר תורה שנשרף, עד כאן. הנה, האדם הוא כמו הלוחות, וכמו שהדברות חמש כנגד חמש, כן עשר אצבעותיו חמש כנגד חמש. הרי גוף האדם כמו הלוחות, והאותיות נשמות, וכשפורחות נשתברו הלוחות, ואף שברי הלוחות הושמו בארון (מנחות צט.), כן האדם יושם בארון'.

גדולות, לאיש עמל כפים שעסק להביא טרף לביתו משחר ועד ליל, שבאו ואמרו לו כי בישיבה של בנו החליטו לעשות לתלמידים שיעור שונה מהרגילות לכבוד איזה 'יומא דפגרא', ועשו גורל בין כל הורי התלמידים שאחד מהם יעשה 'שיעור כללי' בהיכל הישיבה, ושמו עלה בגורל. שאין ספק כי למרות שהוא טרוד על המחיה ועל הכלכלה ואינו נמנה בין יושבי אהל, מכל מקום כשיבין שכלתה עליו הטובה הזאת למסור שיעור לפני קהל ועדה, הרי שישב ויהגה בתורה כל הלילה ולמחר ימסור שיעור בישיבה שאף הוא עצמו לא יאמין שבנין נאה כל כך גג על גג יצא מפיו. ועתה אם נבוא ונשאל בגומרו של שיעור, מיהו האיש הלזה, האם הוא משבט זבולון שעוסק לפרנסתו כפי שעושה מימים ימימה ויעשה גם מחר, או שמא הוא מבני יששכר היודעים בינה כפי שהוכיח ביום הזה בהיותו מלמד תורה לעמו ישראל. והתשובה לזה, כי איש זה בפנימיותו ובמציאותו הוא קשור ומדובק בתורה, והראיה, שאילו לא היה לו חלק בתורה, הרי שלא היה יכול ללמד אפילו אות אחד, רק שבכל הימים נחסר אצלו ידיעה זו, והוא חושב שהתורה שייכת רק לבעלי תריסין וחכמים, ואין לו חלק ונחלה עמם, וברגע שהבין כי אין לו מנוס והוא חייב להניח מוחו בתורה

להגיע ליום החמישים ונוכל לחקוק בקרבנו את ה'אנכי' של שנה זו.

לחוק עצמו שיש בפנימיותו כח של 'אנכי הוי"ה אלהיך' וראיה לזה

ואל יאמר אדם הן אני עץ יבש, ולב יודע מרת נפשו עד כמה מרוחק אני מן הקדושה, כך שללא כל ספק אין דברי ה'אור החיים הקדוש' - שנפש ישראל יכולה להאיר כסנפרינון מכוונים אלי. ואליו נשיב גמול לומר, שהמציאות נגדו, שהרי לא היה מצב ירוד יותר מאז היתה ישראל לגוי מזמן שהותם במצרים, שהיו שקועים במ"ט שערי טומאה וכמעט רגע קט נפלו לשער הנו"ן (סידור האר"י פיסקא מצה זו), והם הם היו אותם שבעבור נ' ימים עמדו לקבל התורה בדרגה עילאה כמלאכי השרת כמו שכתוב (תהלים פב ו) 'אני אמרתי אלהים אתם ובני עליון כולכם' (ע"ז ה.).

ומעשה אבות סימן לבנים שכל אחד למרות ריחוקו יכול לספור שבעה שבועות של טהרה ולהסיר ממנו כל סיג ופגם ולהשיג להיטהר ולהתקדש בקדושה של מעלה, עד שמגלה את פנימיותו - כח הנשמה שבמה שהוא עשוי סנפרינון שאי אפשר לבקוע אותו (תוס' סוכה נב. ד"ה אם ברזל בשם מדרש) ואורו רב.

באמת אמרו להוכיח כי לכל אחד יש כח עליון להשיג מעלות

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה' יז

בשמים' (תהלים שם) שקיימים בדיבור זה. בן כמה שיחוד עמנו בדיבור 'אנכי ה' אלהיך' (שמות כ ב) נקבע בלב כל ישראל כי ה' אלהים אשר הוציא וכו', ומשנה הטבע כרצונו, ועדיין קבועה ומאירה האמונה בלב כל ישראל, רק הנטייה והכלי עולם ועניני החומר המחשיכים ומסתירים. וזה עבודת כל האדם, מה שמבטל יותר מקרבנו הנטייה אחר החומר נגד רצון השי"ת, כמו בן מאיר האמונה בלבו יותר, ודבר ה' בדיבור 'אנכי' מתגלה יותר י"ח.

מתגלה מעיינו הנובע וחלקו בתורה שזה אמיתותו¹⁷.

ובח זה ירושה הוא לנו מהר סיני, וכפי מה שיעמול להשיג חקיקה זו, כך יעלה בידו, וכמו שכתב הרה"ק ה'חידושי הרי"ם' זי"ע ב'ספר הזכות': 'האמת הוא, כמו [ש]בדבר ה' שמים נעשו' (תהלים לג ו) ובמאמרו יתברך 'הי רקיע' (בראשית א ו), וכן בשאר המאמרות נברא העולם, ועדיין קיים בזה הדיבור, ובמו שפירשו ז"ל (מדרש שוחר טוב קיט פט) 'לעולם ה' דברך נצב

יז. יתכן לפרש בכך את דברי הגמרא (ב"מ פה:): רבי איקלע לאתריה דרבי אלעזר ברבי שמעון. שאלם רבי: יש לו בן לאותו צדיק. אמרו לו בני המקום: יש לו בן אבל מעשיו אינם ראויים והגונים. אתיה אסמכיה ברבי [לקחו רבי והסמיכו להיקרא רבי שיהיו קורין אותו רבי כדי שיתקנא וישים לבו על תלמוד תורה] ואשלמיה לרבי שמעון בן איסי לקוניא אחוה דאימיה [ומסרו לרבי שמעון בן איסי שהיה דודו אחי אמו כדי שלמדו תורה]. כל יומא הוה אמר לקרייתא אנא איזל [היה אומר בנו של רבי אלעזר בן רבי שמעון בכל יום, חפץ אני לילך לעירי לעסקי ולא לעסוק בתורה]. אמר לו: חכים עבדו יתך, וגלתא דדהבה פרסי עלך, ורבי קרו לך, ואת אמרת לקרייתאי אנא אייזל [פירוש, חכם עשו אותך ופרסו מעיל של זהב עליך, ורבי קראו לך, ואתה עדיין חפץ ללכת לעסקיך, הרי אתה תהיה גדול בתורה]. ועלתה בידם עד שגדל לאילנא ברבא. שרבינו הקדוש הורנו דרך אמת כיצד להוליך בדרך הטובה, להזריח את פנימיות הנפש ש'רבי קרי לך', ועל ידי זה יתבטלו ממילא כל הרצונות שאינם ראויים.

יח. ובלשון הזה כתב נכדו ב'שפת אמת' (פרשת תרומה שנת תרנ"ה): 'כי הקב"ה כשאמר לבני ישראל 'אנכי ה' אלהיך' (שמות כ ב) נחקק זה האלהות בלבם של בני ישראל ונקרא 'צור לבבי' (תהלים עג כו). כדכתיב (שמואל א' ב ב) 'זאין צור כאלהינו' דרשו חז"ל (ברכות י): אין צייר שצר צורה תוך צורה. ולכן זו הרשימה לעולם דופק בלב איש ישראל. ולכן אפילו אחר החטא היה בלבם זו התשוקה לשוב להתקרב אליו יתברך, ובכח זה השרה שכינתו יתברך במשכן כדכתיב (שמות כה ב) 'אשר ידבנו לבו' ונתן להם עצה להוציא מכח אל הפועל זו התשוקה. וכן הוא בלב כל איש ישראל כדכתיב (דברים ל יד) 'קרוב אליך הדבר וכו' בפין ובלבבך, שהתורה ניתנה בכתב ובעל פה, כמו שכתוב (ישעיה נא טז) 'ואשים דברי בפין', ובלב היה החקיקה בנתינת הלוחות¹⁸.

מילי דמלכא

ומרן ה'חתם סופר' זי"ע (פרשת תצוה) מזרזיננו בפסוק (שמות כח ג) 'ואתה תדבר אל כל חכמי לב אשר מלאתי רוח חכמה', שהשי"ת הורה למשה רבנו כיצד לנסוך כח בעושי המלאכה, שיאיר את עצמיותם בזה שיאמר להם, הרי אתה חכם לב וה' מלא אותך ברוח חכמה, ואם כן יכול תוכל לו, וכלשונו: 'אמר השי"ת למשה רבנו ע"ה, להיות כי הוא יתברך מלא אותם חכמת לב, וצריכים למי שיעורר אותם ויודיעם זה כדי להוציא חכמתם התקוע בכח אל הפועל, לזה אמר 'אתה תדבר אל כל חכמי לב', ומה תדבר אליהם 'אשר מלאתי רוח חכמה' - זה כעצמו הוא הדבור אשר תדבר ותודיעם, שהם מלאים רוח חכמה, ועל ידי זה - בזאת ההודעה, 'ועשו את בגדי אהרן' כי יעוררו להוציאם אל הפועל'. וכזאת יחזק כל איש ישראל את עצמו לידע כי לוחות אלהים חקוקים על לבו כמאמר 'כתבם על לוח לבך' י"ט (שם פסוק

להכיר בגודל נשמת איש ישראל עבודה זו להכיר את מעלת הנשמה שהשי"ת נתן בה כוחות להתעסק בגדולות - עם תורת ה', היא עיקר ההתאמצות בתחילת העליה בהר ה', לפי שהאדם למוד להאמין ליצר העומד סמוך לאוזנו ומשנן לפניו בכל עת ובכל שעה שנשמתו פגומה מחמת חטאים ועוונות שעשה וכל כיוצא בזה, ומה לו כי יבוא אל שער המלך בלבוש שק ויעשה לחוכא ואיטלולא. ומזה נלמד כי דווקא ממה שהשטן מתאמץ כל כך להשכיח את רום ערכנו, הרי זה סימן מובהק על אמיתות הדבר ופחדו הגדול שהאדם ילך בעקבותיה. וכך אמר מרן ה'בעל שם טוב הקדוש' זי"ע (צוור החיים יא): לפרש הכתוב (משלי ג יא) 'מוסר ה' בני אל תמאס' שהמוסר הטוב ביותר היכול לגרום לילך בדרך טובים הוא 'בני' הרי אתה בן מלך ולא יאה לך להתעסק עם מיאוס, ותן דעתך להתנהג כמי שלו יאתה המלוכה.

וב'שם משמואל' (לשבועות שנת תר"ע): 'הענין, דהנה כתיב (תהלים לג ו) 'בדבר ה' שמים נעשו', וכמו כן כשאמר 'אנכי ה' אלהיך' נתעלו ישראל להיות ראויים שיקרא הקב"ה שמו עליהם ונעשו ברואים חדשים דבקים במקום. וכתיב 'אין שכחה לפני כסא כבודך', על כן לא היו שוכחין. וכן בשעה שאמר 'לא יהיה לך' נעקר יצר הרע מלבם כאמרם ז"ל (שבת קה): "לא יהיה בך אל זר" (תהלים פא ז) איזהו 'אל זר' שיש בגופו של אדם, הוי אומר זה יצר הרע. ומאחר שכך אמר הקב"ה נעשה כך, כי דיבורו של השי"ת הוא מעשה, שבאמת לא היה אצלם עוד היצר הרע ונעקר מלבם'.

יט. 'וזהו עיקר מתן תורה לישראל, שיהיה נבלע בלבם וכמו שכתוב (משלי ג ג) 'כתבם על לוח לבך' (דברי חלומות [להרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע] אות ג).

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה' יט

אלהים וסר מרע' (שם פסוק ח), ראה נא את עבדי איוב שהוא מוכתר בכל מדה נכונה בישרותו וביראת חטאו בכל הארץ. נענה השטן להשי"ת: וכי גדולה היא זו שאיוב ירא אלהים, והרי לא חסר לו דבר בחייו בכני חיי ומזוני, תן לי ואנסהו ונראה אז האם עדיין מתהלך בצדקו אם לאו. הסכים עמו השי"ת ונתן לו לשטן לעשות לאיוב ככל אשר יחפוץ ובתנאי שישאירו בחיים (שם פסוק יב). מאז ואילך החל איוב לרדת מטה אל עברי פי פחת וסבל מאד במיתת אשתו ובניו ואיבוד כל רכושו, עד שנשאר בשמלתו לעורו ויאמר על זה 'ערם יצאתי מבטן אמי וערם אשוב שמה' (שם פסוק כא).

היו לו לאיוב ג' רעים אשר התרועעו עמו, שהרבו לחזק את ידיו בכל גל וגל שעבר עליו, כי הכל מהשי"ת ואי אפשר לעמוד בסוד ה', ורובו ככולו של ספר איוב עוסק בדין ודברים שהיו ביניהן לאיוב. הראשונים נחלקים מה ענו לו רעיו של איוב על שאלתו מאי טעמא עשה ה' לו ככה שהצליחו ליישב את דעתו. הרמב"ן (בספרו שער הגמול) ועוד מן הראשונים (ריקאנטי פרשת וישב, כד הקמח ערך אמונה) מעמידים, שידידיו גילו בפניו את 'סוד הגלגול', שפעמים האדם בא שוב אל העולם כדי לתקן את שעיוות בחייו הקודמים, וכפי שנאמר בספר איוב (לג כט) 'הן כל אלה יפעל אל פעמים שלוש עם גבר', ויתכן שאף הוא בא

ג), ומצד פנימיותו הוא מאיר כאבני ספרינו ועליו רק לקיים 'וספרתם לכם' לזכרו כספיר ויהלום.

זהו בעצם הענין הגדול הנקרא 'שאיפות' שמזרזים למזורזין לא לחשוב מחשבה מוגבלת שכוחו מצומצם ואין בידו להתעלות ולהגיע לפסגות, רק אדרבה להתהלך בגדולות ולהבין כי נשמתו במעלה עליונה עוד יותר ממלאכי השרת (שער הגלגולים הקדמה יט) וממרום חוצבה מתחת כסא הכבוד, ואל לו לחשוב שיש מעצור בעדו מלהגיע גבוה מעל גבוה.

הקושי להתעלות הם ההוכחה על גדלות הדבר

אמנם, חלילה לנו להתעלם ולא להשיג על זמני הקושי העוברים על בן המלך ולמעט בהם שאינם כלום, כי בשעת הקושי כמו נסמא עיני האדם, עד שאינו יודע לשות עצה בנפשו מדוע נעשה לו כה, ועל כן נאמר איזה מילין לחזק ברכים כושלות, אף שהדברים מפורסמים.

אחד מן האישים הידועים בכתובים הוא איוב, איוב היה 'איש תם וישר וירא אלהים וסר מרע' (איוב א א) שלא חסר לו כל דבר בגשמות וברוחניות (עוד על מעלותיו ראה ב"ב טו:). ויהי היום - 'ויאמר ה' אל השטן השמת לבך על עבדי איוב כי אין כמוהו בארץ איש תם וישר ירא

מילי דמלכא

רבה אוצרות ולהעלותם אל מקום גבוה יותר ממה שהיה בראשונה, ולפיכך אל ירע בעיניו כל אשר הוא עובר כעת, כי טובה היא, ששם צוה ה' להפוך את הקללה לברכה באם יעמוד כצור חלמיש וישען באלהיו. ואכן הועילו דבריהם אלו לנחמו ולהשיב את לבו להתחזק בה' אלהיו, וזכה בסוף ימיו לחיים טובים. וזה שאמר הכתוב (איוב מב יב) 'וה' ברך את אחרית איוב מראשיתו', שהטוב באחרית ימיו, הגיע 'מראשיתו' מכח שעמד בעוז בימי הרעה ולא החטיא לשונו לדבר על ה'.

על כן גם בכוא רעה לאדם, אל יתפעל לחשוב מדוע נגזר עליו לעבור נווה התלאות משונה שכזה, אלא ידע נאמנה, שכמו שאיוב ירד מכל אשר לו כדי להיטיבו באחריתו, כך גם ההסתר פנים שלו בא לצורך גילוי רוממות נשמתו, שיוכל לפתוח את מוחו בהשגות גדולות ולידע כי הכל ממנו יתברך, ולהגיע בסופם למקום גבוה יותר הרבה יותר

לתקן קלקולים שעשה בגלגולו הקודם, וייסוריו מגיעים לו בדין^כ.

אבל לעניינינו יש להביא דרכו של המלבי"ם בהקדמתו אל ספרא דאיוב, שהאריך ללמד עמוד איתן באמונתנו הנצרכים מאד לכל אחד ואחד מאתנו כ^א, שכשראה איוב את כל העובר עליו, כיצד בשעתא וברגעא חדא נהפך מאיש היושב ברומו של עולם לסמל ודוגמא לחיי מרורות, עלתה בלבו שאלתו של משה רבנו, מדוע יש צדיק ורע לו ורשע וטוב לו (ברכות ז.), כיצד יתכן שדווקא הוא שהשי"ת העיד עליו שהינו 'איש תם וישר וירא אלהים וסר מרע', יעבור ייסורים וחוליים רעים ויקחו ממנו הכל, והלא דבר הוא, וכי לית דין ולית דיין. בואו רעיו הנאמנים ורוממהו, שכל העובר עליו הוא מנפלאות הנהגת העולם, שדווקא הירידה הגדולה מאיגרא רמא לבירה עמיקתא זה מורה על גדלות נשמתו, שהשי"ת מאמין בו ויודע שיש בכוחו לדלות מנוקבא דתהום

כ. אכן האר"י הקדוש חוזר ושונה הרבה (שער הפסוקים איוב, שער הגלגולים הקדמה טו, שם הקדמה לו, שער הפסוקים פרשת וישלח) כי איוב היה גלגול של תרח, והיה נצרך לעבור את שעבר כדי לזכך עצמו כדי שיהיה ראוי להיות במחיצתו של אברהם אבינו.

בעל ה'בני יששכר' בספרו 'רגל ישרה' (אות קפ) מביא, שאיוב היה גלגול של יעקב אבינו ע"ה, ולזה אמר איוב (איוב ט כא) 'תם אני', רמז ל'יעקב איש תם' (בראשית כה כז), והייסורין שעברו עליו היו לתקן מה שיעקב נשא ב' אחיות (פסחים קיט:).

כא. הבאנו בקיצור, ועצתנו לראות את דבריו באותיות מחכימות מבפנים, וזוהי חובה גדולה לחזק האמונה בה' ובדרכי ההשגחה.

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה' כא

בלימוד הדינים היוצאים מהנלמד וכיוצא בזה, כי כלום חפץ לה' ב'קאמפיוטער' שיש בהם הרבה תורה, אלא עיקר רצונו בלימוד התורה שהלימוד יביאנו לקשר עליון, שיתבונן ב' בגודל המתנה הגדולה שחננו הא-ל, שבשר ודם שפל כמוהו המלא תאוות משונות, יכול שתהיה לו נגיעה בתורה הקדושה שהיא מחשבתו של הקב"ה ממש דלית ביה תפיסא כלל (זוהר הקדוש ח"א צב:), ומחשבה זו תביאהו שמעצמו יתמלא בוושה גדולה לפני ה' וידבק בכל מאודו ב'אנכי הוי"ה אלהיך החקוק בו.

בזה יש לבאר מדוע ביקש משה רבנו שתינתן התורה דווקא בשבת קודש, כי יום השבת אין בה זולתי כי אם להתענג על ה' בלימוד התורה ב' ובהילוך אצל החכמים המלמדים

מהשגותיו עתה. ואדרבה, בו בחר ה' בידועו כי הוא מסוגל להגיע אל התכלית, וזה מורה על גדלות נשמתו שמתקיים בו הכתוב (תהלים יא ב) 'ה' צדיק יבחן' (ועיין ב"ר לב ג).

לימוד התורה, הדרך לגלות את חקיקת הלב שבליבנו

הדרך לגלות את חקיקת 'אנכי הוי"ה אלהיך' - כח הנשמה שבקרבו, הוא באמצעות כח התורה, שהרי התורה וישראל חד הם (זוהר הקדוש ח"ג עג:), ונשמות ישראל מכוונים כנגד ס' ריבוא אותיות התורה (מגלה עמוקות פרשת ואתחנן אופן קפו), וכפי מה שמתייגעים בתורה, זוכים לברר את חלק הנשמה שחקוק עליה מכתב כתב קודש 'אנכי הוי"ה אלהיך'. ואין הכוונה בלעסוק בדברי תורה רק

כב. ראוי להביא אחד מלשונותיו הרבים של ה'מאור ושמשי' בשם מורו הרה"ק מלובלין ז"ע על גודל החיוב לפשפש בתשובה קודם הלימוד, ואלו דבריו בפרשת דברים: 'כי הנה מצאנו בספרי קודש וכן שמעתי מרבותי הקדושים נשמתו עדן שהעיקר מעיקרי העבודה הוא, להרהר בתשובה קודם ישיבתו ללמוד תורה, או קודם עשייתו מעשה המצות. ואדמו"ר הרב בוצינא קדישא רבן של כל בני הגולה מורנו הרב יעקב יצחק מקהילה קדושה לובלין צוק"ל אמר, שאם האדם אינו עושה תשובה קודם לימוד התורה - עליו נאמר (תהלים נ טז) 'ולרשע אמר אלהים מה לך לספר חקי' וגו'. מה שאין כן שבאם מהרהר בתשובה קודם הלימוד - אזי נקרא 'צדיק', כמו שאמרו חכמינו ז"ל בקידושין (מט:): המקדש את האשה על מנת שאני צדיק, אף על פי שהוא רשע גמור - מקודשת, שמא הרהר בתשובה. ועל כן רשאי אחר כך ללמוד התורה הקדושה'. וכעין זה תמצא גם בפרשיות בא, משפטים, תרומה, ויקהל.

כג. כמו שכתב ב'תנא דבי אליהו' (רבה פרק א): 'אמר להם הקב"ה לישראל: לא כתבתי לכם בתורת' לא ימוש ספר התורה הזה מפיך' (יהושע א ח), אף על פי שאתם

במהלך זה נשלים להבין צופן אמרותיו של ה'זוהר הקדוש' (ח"ב פח:; ח"ג קעג.), שכשהנשמה יתירה חוזרת למקומה במוצאי שבת, שואלה השי"ת מה חידוש חידשה ביום השבת, ואם עלה בידה לחדש דבר מה, אזי השי"ת מנשקה ומעטרה בשבעין עיטורין, ומעלה את נשמות אביו ואמו שנלקחו לבית עולמם למקום גבוה בגן עדן, ואם לא אזי עונשה גדול מאד^כ. ולפי הנתבאר מקודם מה נמלצו הדברים כפתור ופרח, דהנה בכל שבת ושבת זוכה איש ישראל לנגיעה בתורת אמת שבו, ויכול לעורר בקרבו דרגה נוספת בסולם העולה בית א-ל, וזה בחינת חידוש תורה, שמחדש את עצמו בכח

ליראה את ה'י, ולכן בכוחה לנסוך בכל איש ישראל רוח עצה וגבורה להשיג מעלה רמה בתורה, ללמוד תורה מתוך דביקות יראה ופחד שעוסקים במחשבתו של הקב"ה, ולא כלימוד ספר חכמה בעלמא, ולכן נקרא השבת 'יומא דאורייתא' (זוהר הקדוש ח"ב צב.) שאז מתגלה תוקפה של תורה ויכולים לקבל את פנימיותה^כ. וכפי מה שלומדים תורה מתוך ידיעה זו, כך מוצא אדם עצמו מתעלה מעלה מעלה וכל הילוכו משתנה לטוב. וזה שאמר ב'זוהר הקדוש' (ח"ג כט.) שתלמיד חכם הוא בחינת השבת בכל ימות השבוע, כי ביטולו מן הגשמיות ודביקותו בשורש, שווה למצות השבת שמהותה גם כן דביקות בשורש עליון.

עושים מלאכה כל ששה ימים, שבת יעשה כולו תורה. ובירושלמי (שבת פט"ו ה"ג) 'לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לעסוק בהן בדברי תורה'.

כד. כדברי הרמב"ן במצות השבת (שמות כ ח) 'שתהא השביתה בעינינו בעבור שהוא יום קדוש, להפנות בו מעסקי המחשבות והבלי הזמנים, ולתת בו עונג לנפשנו בדרכי ה', וללכת אל החכמים ואל הנביאים לשמוע דברי ה'".

כה. וכמו שכתב ב'עבודת ישראל' (פרשת יתרו): 'כי משה רבינו ע"ה היה רוצה שנקבל התורה ביום שבת קודש כי יום קדוש הוא ומרומם ונשא, וכוונתו היה כיון שיקבלו ישראל את התורה בקדושה הנפלאה הזאת ישמרו ויקיימו אותה לעולם ולעולמי עולמים'. לטעמים נוספים על מדוע ניתנה התורה בשבת, ראה במהר"ל (תפארת ישראל פרק נז).

כו. ראה ב'קדושת לוי' (קדושות לחנוכה קדושה חמישית) שכתב, שכל מה שצריכים לחדש חידוש תורה בשבת הוא מחמת קבלת התורה שהיתה בשבת: 'כי זאת ההשגה של מתן תורה נתגלה בכל שבת ושבת, כמו שאיתא (שבת פו:) בשבת ניתנה תורה, לכן צריכין בכל שבת לחדש חדושי דאורייתא' (זוהר הקדוש ח"ג קעג.).

ניתן אולי לסמוך את ענין חידושי תורה בשבת בדברי ה'זוהר הקדוש' (ח"א מז.) האומר 'ביום השביעי דא תורה שבעל פה'. שמצות יום השביעי הוא לחדש חידושי תורה. ועיין עוד ב'פרי צדיק' (פרשת ויחי אות ח).

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה' כג

כיצד הצליח להבין רום ערכה של תורה וגודל הזכות לעסוק בדברי תורה. כשעלה רבי אבא לארץ ישראל היה מכריז והולך: 'מי רוצה עושר ומי שרוצה אורך חיים בעולם הבא, יבוא וישתדל בתורה'. היו מתכנסים אליו כל העולם. היה רווק אחד בשכונתו של רבי אבא ששמע את דבריו, יום אחד בא אותו רווק לפני רבי אבא ואמר: 'רבי, אני רוצה לעסוק בתורה כדי שיהיה לי עושר'. אמר לו רבי אבא: הנה ודאי. שאלו רב אבא הגידה לי מה שמך. השיב לו אותו בחור: יוסי. עמד רבי אבא ואמר לתלמידיו: קראו לו בשם רבי יוסי בעל העושר והכבוד. ישב אותו יוסי ועסק בתורה.

לתקופת הזמן נעמד יוסי לפני רבו, ושאלו: רבי, היכן העושר המובטח לי על ידכם למי שעוסק בתורה. נענה רבי אבא ואמר: נשמע מתוך דבריו שלא למד לשם שמים. נכנס רבי אבא לחדרו בפחי נפש, והנה הוא שומע קול האומר 'אל תעניש אותי, שעתיד הוא להיות אדם גדול'. שב אליו רבי אבא ואמר לו: שב, בני, שב, ואני נותן לך עושר.

אדהבי בא איש אחד וכלי של פז בידו, הוציא הלה את אותו

התורה, ולכן בצאת השבת היא נשאלת האם אכן עשתה פועלה לטובה להידבק באמיתות התורה, או חלילה עשתה שבת חול להפטיר בה כמו השבת שעברה. ואם זכה לחידוש תורה אשרי לו מפני שזכה לדביקות בהשי"ת בכח התורה שמתנוצץ בשבת קודש, ולהיפך אם לא הביא מנחת שבת חדשה אל ה', הרי זה דומה כאותו אחד שלומד תורה רק להוסיף מדע וחכמה ואינו נדבק בהשי"ת, שמביא חס ושלום צער גדול לעילא.

מתוך שלא לשמה משיגים את הלשמה

ומבל מקום אף שאיננו עדיין בדרגה עליונה זו של לימוד התורה עם דביקות במחשבתו של הקב"ה, לא ימנע עצמו מלעסוק בתורה בשל כך, ומובטחים אנו 'לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצות שלא לשמה, שמתוך שלא לשמה בא לשמה' (פסחים נ:), שכח התורה ימצא מסילות בלבבו להביאו להבין כי הוא מתעסק בקדשי קדשים, ומבלי משים לב ישתנו כל אורחותיו לטובה, בראותו את גדול הזכות שיש לו להתעסק עם היקר מכל^{כז}. וכך מספר ה'זוהר הקדוש' (ח"א פח.) אודות התנא רבי יוסי בן פזי,

---

כז. וכאותו שכתב רבינו דוד עראמה על הרמב"ם (הל' תלמוד תורה פ"ג ה"ה) בפירושו 'מתוך שלא לשמה בא לשמה': 'שכשיכנס בחכמה ובתורה שהיא מאירת עינים, מיד יבחין שאין השארותו תלוי בגאות ובהבלים ושאין עיקר הקריאה ללמוד כדי לקבל שכר, ויתחיל ללמוד לשמה'.

הדגש בתורה על חג השבועות הוא הבאת הביכורים ולא מעמד קבלת התורה. כי לימוד גדול יש כאן, שאם עיקר הדגש היה על מתנת התורה, הרי שהיה יכול הטועה לטעות ולומר, ששמחתנו נסובה על זה שקיבלנו חוקים ומשפטים לעשותם, ללא קשר למעלת נותן התורה. לפיכך שנה הכתוב לעכב בכל עניני חג השבועות לקבוע יום זה כמקרא קודש על הבאת 'מנחה חדשה לה' וראשית הבאת הביכורים, לומר, כי חג ה' לנו על זה שיש לנו קשר לנותן התורה ועלינו להביא מנחה חדשה לה' בכל עת תמיד, על ידי התקרבות לנותן התורה בכח ההתבוננות שהתורה היא עצמיותו יתברך ממש, וכל העוסק בתורה כאילו יורד לסוף דעתו של הקב"ה. ובזה עולה יפה מה שאמר הכתוב למנות את הבאת המנחה חדשה ממחרת השבת, לרמז על עבודתנו לעלות מנחה חדשה לה', כעין החידוש תורה שבמוצאי שבת – ממחרת השבת, שמעלה נייחא בשמים. והוא שמצינו ב'זוהר הקדוש' (ח"א ח, י.) שרשב"י וכל בני החבריא שלו חידושו חידושי תורה בליל שבועות, כי זה עיקר תכליתו של יום להביא מנחה חדשה לה'. וכמו שהשי"ת מעטר את החידוש תורה של שבת בשבעין עיטורין, כך גם מקשט השי"ת את כנסת ישראל בתכשיטי כלה בחג השבועות (זוהר

כלי ונפל אור בבית. אמר לו אותו איש לרבי אבא: רבי, אני רוצה לזכות בתורה ואני לא זכיתי, ומחפש אני אי מי שישתדל בתורה לזכותי, שהרי יש לי עושר רב שהשאיר לי אבי, שכאשר ישב על שלחנו היה מסדר עליו שלשה עשר כוסות מאלו, ואני רוצה לזכות בתורה ואני נותן עושר. פנה רבי אבא ליוסי ואמר לו: תשתדל בתורה, ואיש זה יתן לך עושר. נתן לו רבי אבא את כוס הפז, ויקרא עליו 'לא יערכנה זהב וזכוכית ותמורתה כלי פז' (איוב כח יז). ממשיך ה'זוהר הקדוש': ישב יוסי ועסק בתורה והאדם ההוא היה נותן לו עושר. לימים נכנסה חמדת התורה למעיו, יום אחד היה יוסי יושב ובוכה, מצאו רבו כשהוא בוכה, ושאלו על כך. אמר לו יוסי: ומה אני מניח את חיי העולם הבא בשביל זה, אני רוצה אלא לזכות אצלי. נענה רבי אבא ואמר: מזה נשמע שכוונתו לשם שמים. קרא רבי אבא לאתו איש, ויאמר לו: טל את עושרך ותן אותו ליתומים ועניים, ואני נותן לך חלק יותר בתורה בכל מה שאני לומד. החזיר לו רבי יוסי אותו הכוס של פז, ועד היום לא סר שמו ממנו ומבניו שנקראים 'בן פזי' [על שם כוס הפז], וזהו רבי יוסי בן פזי.

חג השבועות, יום של התחדשות בעבודת ה' – 'מנחה חדשה לה'

בזאת נשוב אל הראשונות מה ששאלנו, מאי טעמא עיקר

עבודת חג השבועות - מנחה חדשה לה' כה

תערב עתירתנו, שנזכה לגלות את יקרת המתנה שבידנו, התורה שהיא מחשבתו של הקב"ה, ולחדש דרכנו בעבודת ה' להביא מנחה חדשה ומנחת ביכורים בכח החקיקה שבלבנו שקיבלנו ביום הזה כ"ח, ויקוים בנו תיכף לתלמידי חכמים ברכה (ברכות מב:), שחג השבועות ישפיע על הסובבים הודו ברכה בכל המעשים בגשמיות וברוחניות.

הקדוש ח"ג צה.), כפעולה לטובה על הנחת רוח בהבאת מנחה חדשה לה'. ודייק הכתוב לומר שצריכים לספור יום יום, ללמד כי אין קץ ותכלית לעבודה זו, וכמו שבכל שבת צריכים לחדש חידוש תורה ולהתעלות עוד ועוד שלא תהא שבת אחת דומה לחברתה, כן גם בכל יום צריכים לחדש דביקותנו בתורה הקדושה ובנותנה יום יום.

כח. 'חג השבועות נקרא יום ביכורים מנחה חדשה, כי השי"ת מחדש בטובו כל יום מעשה בראשית, אכן ביום קדוש הזה נתעורר ניצוץ התלהבות שהיה לנו מאז, יוכל כל אחד להרגיש התחדשות, ויקבל על עצמו מעתה להיבטל לתורה ויראת שמים, שאז מסייעין משמים ביתר שאת' (שפתי צדיק לשבועות אות א).

בעוה"ש"ת

מכון שפה ברורה

שע"י חסידי קאסוב

של כ"ק
מרן אדמו"ר שליט"א

לחוצאת
דברי אלקים חיים

בס"ד

מודעה חשובה לקראת ימי הקיץ

הננו בזה להודיע

לכל אלו שמעוניינים לקבל את הגליונות

במקום שהותם במשך ימי הקיץ

ב'קעמפ' או 'קאנטרי'

שעלה בידינו לסדר עבור מחיר זול של \$18 לכל ימי הקיץ
שישלחו עליכם הגליונות שיצאו לאור במשך ימי הקיץ

מי שמעוניין בזה ניתן להתקשר להמערכת

בקו 'קול קאסוב'

718-682-2004 #100

ולהשאיר הודעה מפורטת

עם שמם, מעילינ"ג אדרע"ס, ו'קרעדיט קארד'

הנהלת מכון שפה ברורה